

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton. egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
félévre 14000 korona.
Egyes száma 100 kor.

A sajtó.

A Debreceni Kálvinisták Templomegyesülete június 29-én úgynevezett „sajtó délután“-t akart rendezni a *Vasárnap* című gyülekezeti lap fenntartása érdekében. Mivel ugyanazon a napon egyéb ünnepek lesznek a városban, a propaganda előadás a kitűzött határidőről elmarad, de lehetőleg rövid időre, mert az ez alkalomtól várt pénzüsszeget hosszabb időn át nélkülözni nem lehet.

Ez csak egyetlen jelenség a sok közül, mert nincs sajtóorganum, mely hasonló küzdelmekről mentes volna. Ma az újság előállítása valósággal művészet számba megy. Még kilenc éve sincs annak, hogy ezzel a lappal foglalkozni kezdtem. Akkor egy számjának előállítása nyolcvan koronába került olyan terjedelemben, hogy jó sok üzleti hirdetés is elfért, az előfizetők száma ezren felül volt, a posta pedig egy levélre 10 fillér költséget szabott. Most egy szám előállításáért ötszázhatvan ezer koronát kell fizetni (ez hétezerszeres emelkedés!), hirdetés jószerint semmi, sőt nem is érdemes hirdetni, olyan sokba kerül, az előfizetők száma alig éri el az ötszázat és egy levélért ezernyolcszáz koronát (ez tizennyolcezerszeres emelkedés!) kell fizetni. A levélposta jegy áremelkedését ugyanis nem csupán a költségek szempontjából kell számításba venni, amennyiben a lapok szállítási költsége is ugyanazzal a mértékkel emelkedett, — hanem a szellemi rész oldaláról is. Tudniillik tíz filléres levéllel szívesen küldött cikket vagy tudósítást a vidéki munkatárs, ellenben ezernyolcszáz koronás portóval, nem tudom hány száz koronás papírra írva, meggondolja magát. A munkatársakkal való egybekapcsolódásnak alkalmas volt a levélposta nagy megdrágulása.

A politikai napilapok ennek a helyzetnek a konzekvenciáit le is vonták. Amilyen arányban nőtt az előállítás és hirszolgálat költsége, ugyanolyan arányban felemelték a lap árát. Ma egy fővárosi nagyobb lapnak, amit annak idején tíz fillérért adtak, kétezer korona az ára, vagyis az emelkedés huszezerszeres. Így, ilyen áremeléssel is nagy a különbség a forradalom előtt és mostani üzleti eredmény közt. Mert tíz fillért egy lappéldányért gondtalanul kiadott minden olvasni szerető ember, ellenben a huszezerszeres árnál hiába gon-

dolja meg, hogy hiszen ez arányban számítva egy fillérrel sem több a régi árnál, — kénytelen a nagy számtól megriadni, mert az ő jövedelme (— s épen az újságolvasóé —) nem növekedett huszezerszeresre, hanem legjobb esetben talán négy-ötezerszeresre. Aztán minden nagyon drága, még drágább az újságnál, az igaz, de cipő nélkül, ruha nélkül, kenyér nélkül nem lehet ellenni, az újság inkább elmaradhat. Ha Magyarország megmaradt volna régi határai közt, akkor is sokkal kevesebb újságolvasó volna ma, mint nyolc évvel ezelőtt. Hát még így, hogy a magyar területnek s magyar lakosságnak akkora hányadát idegen uralom alá vetette a trianoni béke!

A magyar lapok az aranyparitációs ár mellett sem lesznek képesek azon a színvonalon maradni, amelyen a forradalom előtt voltak. Hiába, a sajtó munkájához is, mint a háborúhoz pénz, pénz, pénz kell s felényi olvasóközönség számára csak kétszer annyi árért lehetne ugyanolyan lapot készíteni. De lehet azt remélni, hogy mikor már az aranyparitációs ár is horribilis magasnak látszik, ennek a kétszeresét megadják? Ha meg nem szaporodik a bevétel, csökkenteni kell a kiadást. Rosszabb papíron, felületesebb munkával, rosszulfizetett munkatársakkal kell dolgozni. Igen ám, de ha már drága az újság, legalább azt várják tőle, hogy jó legyen. Ha gyöngül a lap, fogy az előfizetője — vagyis egyre közülök még több költség esik.

Szörnyű téves kör ez, melynek az lesz a vége, hogy a magyar sajtó lassan leszál balkáni színvonalra. Tartalmas, szép lapok serege helyett fogunk látni egy-két szenzációt hajhászó, dúrvahangú, demagóg újságot. A kulturánk ebben a vonatkozásban is hanyatlik alá.

Iskola

Tanévzárás a Kollégiumban.

Karai Sándor kollégiumi igazgató tanévzáró jelentése.

S. Szabó József főgimnáziumi igazgatót a választás- és közoktatásügyi miniszter az ötödik fizetési osztályba léptette elő.

D. Kállay Kálmán lelkész-képző-intézeti tanár a Holland-Magyar Gyermekakció kérésére ebben a tanévben szabadságolva volt s a magyar gyermekek elhelyezése érdekében áldásosan működött.

A *Kiss Ferenc* gimn. tanár halálával (1922 szept. 7.) megüresedett latin-magyar tanszékre 1923 szept. 1-sei hatállyal *dr. Kun Sándor* latin-görög képesítésű tanár választott meg, aki f. évi május havában a magyar nyelvi képesítést is megszerezte.

Dr. Radó Endre gimnáziumi tanárt a vallás-és közoktatásügyi miniszter az 1923—24. tanévre ideiglenesen nyugalmazta.

Dr. Petzko-Szokolay Ernő gimn. tanár a folyó tanév második felére szabadságoltatott, a vallás-és közoktatásügyi miniszter pedig az 1924—25. tanévre ideiglenesen nyugdíjazta.

Péterffy László tanítóképző-intézeti tanár a debreceni református leányközépiskolához megválasztván, 1923 szept. 1-én kollégiumi állásától megvált.

Bartsch József tanítóképző-intézeti tanár 1923 dec. 24-én meghalt. — Meghalt 1924 márc. 22-én *Sinka Sándor* ny. főgimnáziumi tanár is, a gimnázium volt igazgatója, a *Szilágyi Mihály* intézetének gondnoka.

A kollégium egyes tagozatai körében felmerült fontosabb mozzanatok közül megemlítem a következőket:

A lelkész-képző-intézet buzgó és eredményes munkásságot fejtett ki a theologus ifjúság szellemi képzése és erköcsi nevelése körül. Az ifjúság pedig céltudatos törekvéssel részt vett minden egyházi és iskolai jellegű munkában. Ápolta az összehangolást és együttműködés szellemét a Kántusban, a Hittanszaki Önképző Társulatban, a Hittanszaki Segítő Egyesületben és a Lelkész-képző-intézeti Gyorsíró Egyesületben.

A szabadságolt *dr. Kállay Kálmán* tanár tárgyait az első félévben *dr. Erdős Károly* igazgató adta elő, a második félévben pedig *dr. Erdős Károly* igazgató, *dr. Révész Imre* egyházker. főjegyző és *dr. Tankó Béla* egyetemi tanár.

Vasárnapi iskolai tanfolyamot rendezett az intézet 1923 október 8—15. napjain, amelyen helyből és vidékről 60 tag vett részt.

A Kántus május 18-án kirándult Sárospatakra, a testvér-kollégiummal a baráti kapcsolat ápolására.

Theologus konferenciát rendeznek az intézet hallgatói a csonka-haza hittanhallgatóival f. év június hó 27—július 1. Hajdúhadházon és Hajdúböszörményben.

A főgimnázium tanárai közül irodalmi munkókat fejtettek ki: *S. Szabó József*, *Nyáry Béla*, *dr. Vekerdy Béla*, *dr. Bessenyei Lajos*, *dr. Zsigmond Ferenc*. A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon vagy egyesületekben tudományos előadást tartottak: *Zsigmond Ferenc*, *Szabó Márton*, *Szeremley Béla*, *Frick József*, *Vekerdy Béla*, *Nagy Jenő* és *Hoffer András*.

A vallás-erkölcsi és hazafias nevelésre kiváló gondot fordítottak. Télen a tornateremben minden vasárnap ifjúsági istentiszteletet tartottak. Október 28-án a városi templomokban, áldozócsütörtökön az oratóriumban tanulók és tanárok úrvacsorát vettek. Konfirmált és úrvacsorát vett a Kis-templomban áldozócsütörtökön 40 növendék. Ok-

tóber 31-ét az intézet külön is megünnepelte. — Megünnepelte március 15-ét is. Az *Eró* című protestáns ifjúsági lapot 210 példányban járatták a tanulók.

Erdeklődést mutatott az ifjúság a *rendkívüli tárgyak* iránt is. Tanulták a szabadkézi rajzot, az angol nyelvet, a német társalgást, a hegedülést, a céllövészetet és a vívást.

Élénk élet folyt az ifjúsági egyesületekben: az Ifjúsági Gyülekezetben, az Önképzőkörben, a Tornakörben, a Vegyeskarban, a Vöröskereszt-Egyesületben és a Cserkész-csapatban.

Kiandulást rendeztek a múlt nyári szünetben *Szeremley Béla* vezetésével Budapestre és a Balatonra, októberben *Hoffer A.* vezetésével Sárospatakra, *Osváth Ö.* vezetésével Tiszadobra és Tiszafüredre, húsvétkor *Osváth Ö.* vezetésével Budapestre és környékére, most a pünköshti szünetben Egerbe, a Bükk-hegységbe és Miskolcra rándulnak ki.

A tanulók segélyezésében szép eredményt mutat fel az intézet. A Baltázár-amerikai alapítványból 57 tanuló közt kiosztott 4.200.000 koronán kívül a Keszi-Hajdú-alapítványból 27 tanuló 1.275.000 K-t kapott. A Segítő-Egyesület *Jakucs I.* vezetésével 2.121.000 K értékű segélyt adott pénzben és füzetekben, a Vöröskereszt-Egyesület 300.000 K-t ruhaneműben. — A Szegénytanulók Könyvtára *Osváth Ödön* buzgóságával 553 tanulóknak 6754 db. tankönyvet adott használatra mintegy 60 millió korona értékben.

Rácz Lajos mezőgazdasági igazgató a Segítő-Egyesületben 1 millió korona alapítványt, *Barcza József* tanuló-társai az ő emlékezetére értékpapírokban szintén milliós alapítványt tettek. *Dr. Erdős József* ügyvéd és tanuló-társai *dr. Nagy Zsigmond* tanáruk emlékezetére szintén egymillió K tökével alapítványt tettek. E két utóbbi alapítvány a gimnáziumi igazgató kezelése alatt van, a kollégiumi pénztárba még nem folyt be. Nagyobb adományokkal támogatták az ifjúságot: Egy magát megnevezni nem akaró jóltevő a cserkészeknek 8 mázsa búzát és 10 pár cipőt, *Hartstein Nándor* földbirtokos 450.000 K-t, *Madarassy István* főszolgabíró 150.000 K-t, *Tóth János* lelkész 120 ezer K-t, *Pécsi Sándor* ügyvéd 100.000 K-t adományozott. *Török Barna* szövetkezeti üzletvezető pedig 6 dollárt adott irredenta versenydolgozatok jutalmazására.

A fegyelmi állapot teljesen kifogástalan volt.

A tanítóképző-intézetben a jövő tanévben az V. osztály megnyilván, a jelen tanév végén képesítő vizsgálatok nem tartatnak, a IV. évfolyambeliéek jövőre az V. osztályba lépnek. Az új osztály felállítása sem személyi, sem dologi kiadást számbevehető mértékben nem von maga után.

A vallás-erkölcsi és hazafias nevelésre a tanári kar itt is nagy gondot fordított. Télen a zeneteremben rendszeresen megtartották az ifjúsági istentiszteleteket, amelyeken 5 tanár és 8 negyedéves növendék teljesítette a lelkészi szolgálatot. Az intézet növendékei végzik a kórházi és a szegényházi istentiszteletek alkalmával a kántori teendőket. Október 31-ét az intézet külön is megünnepelte, valamint megünnepelte március 15-ét is.

Az ifjúsági egyesületek buzgón működtek. A Segítő-Egyesület javára az ifjúság Hajdúszobosz-

lón, Konyáron és Nagylétán rendezett hangversennyel 1.200.000 K-t gyűjtött. Az Ifjúsági Vöröskereszt-Egyesület a segélyegyleti könyvek bekötésével is foglalkozik.

Az intézet felkarolja a *testli nevelés* ügyét is. Nyáron uszodába, télen korcsolyázni viszik a növendékeket. A cserkészlet olyan fejlett színvonalon áll, hogy a kir. főigazgató kijelentése szerint az intézet a hazai tanítóképző-intézetek között e részben az első helyet foglalja el.

Adományokat az intézet különösen régebbi tanítványaitól kapott. Ez adományok összege 976,900 korona, melyet részint a Segélyegylet javára fordítottak, részint szegény tanulók között osztottak ki.

A tanítóképző-intézeti növendékek segélyezésére a Baltazar-amerikai alapítványból 2.300,000, egyházkerületi segélyből 500,000, a Keszi-Hajdú-alapítványból 425,000 K, összesen 3.225,000 K fordítottatott.

Tanulmányi előmenetel és erkölcsi magaviselet tekintetében nincs kifogás az ifjúság ellen.

Kollégiumunk most záródó tanévének ezek a legnevezetesebb mozzanatai.

Ime, mélyen tisztelt Hallgatóság, a krónika-szerűen felsorolt adatokból is kitűnik, hogy mind gazdasági téren, mind a nevelés és tanítás terén minden tényező becsületes igyekezettel azon volt, hogy Kollégiumunknak a multban elért magas szellemi és erkölcsi színvonala nemzeti kulturánknak mai válságos korszakában is a lehetőséghez képest fenntartassék. Hogy ebben eredményt érhetünk el, hálával tartozunk fenntartó testületünknek, az egyházkerületnek és patrónusainknak, a debreceni egyháznak és Debrecen városának áldozatkész támogatásukért, valamint egyházunk híveinek is Kollégiumunk iránt tanúsított szeretetteljes érdeklődéséért. De legnagyobb érdeme van ezen tanév sikereiben is egyházkerületi elnökségünk bölcs kormányzatának, amelynek éber gondoskodása Kollégiumunk egész életére kiterjed s amely Kollégiumunknak a külső tényezőktől függő, sokszor életbevágó ügyeit is tekintélye súlyának latba vetésével kedvező megoldásra juttatja.

De hiábavaló volna az iskola magvető munkája, ha a talaj, az ifjúság lelke sivár és terméketlen volna. A mi ifjúságunk, hála Istennek, minden nemes ideál iránt fogékony s az igaz, jó és szép eszméi termékeny talajra találnak lelkében. Ifjúságunk szelleme e tekintetben is Kollégiumunk régi nemes hagyományain és a magyar fajnak világos, józan gondolkodásán és komoly, méltóságos erkölcsi jellemén nyugszik. Innen van, hogy más iskolák ifjúságának, helyesebben ifjúsága egy részének keresztyéntelen és magyartalan türelmetlenkedése és gyűlölködése a mi ifjúságunkra hatástalan marad.

Megköszönve az egyházkerületi elnökséget képviselő Nagytiszteletű Egyházkerületi Főjegyző Úrnak, az egyház és a város mélyen tisztelt képviselőinek ünnepélyünkön való megjelenését és a mélyen tisztelt Közönség szíves érdeklődését, beszámoló beszédemet azzal az óhajjal zárom be, hogy a jó Isten terjessze ki gondviselő kegyelmét Kollégiumunkra a jövőben is.

Dr. Révész Imre egyházker. főjegyző beszéde.

A megjelenésben akadályozott egyházkerületi Elnökség nevében s egyszersmind a debreceni egyház képviselőjében is dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző emelkedett szólásra. Rámutatott arra, hogy annak a megfeszített szellemi és gazdasági munkának, amelynek pontos és részletes tükörképe az igazgatói jelentés, a tulajdonképeni kormányosa maga Karai Sándor igazgató, aki betegségtől és túlfeszített munkától elgyötört testtel is mintaszerűen végzi súlyos feladatát. Egészsége mielőbbi teljes helyreállítását kívánva, Isten minden áldását kérte az époly, szerény és puritán, mint amilyen pótolhatatlan férfiú számára. Ezután az ifjúsághoz fordult azzal a figyelmeztetéssel, hogy a mai nehéz idők elsősorban épen a magyar szellemi élet és intelligencia jövő képviselőit és munkásait, a pályájukra való készülésükben, valószínűleg lehetetlen feladatok elé állítják; de itt nem áll az, hogy „nemo ultra posse tenetur“, mert igenis a magyar kálvinista ifjúságnak épen a lehetetlent kell megkísérelnie és valóra váltania. Csak a lehetetlenséggel való birkózás tesz igazán naggyá. És ez nem is reménytelen mindazok számára, akik azt nemcsak „laborando“, hanem „orando“ végzik. Az imádkozni s imádkozva dolgozni és győzni tanító pünkösdi Szentlélek minden áldását kívánta útravalóul a pihenésre szétoszlás előtt tanároknak és ifjúságnak.

Dr. Csűrös Ferenc városi tanácsnok beszéde.

Méltóságos Igazgató Úr!

Mélyen tisztelt Hallgatóság!

Egy sok fáradsággal, küzdelemmel lezárt iskolai esztendő határvénél a városi Tanács nevében tisztelettel üdvözlöm az ősi Kollégium vezetőit és vezetettjeit egyaránt.

Mint az Igazgató úr öméltósága előadásából hallottuk, a lefolyt tanév alatt ismét mélyült és erősült az a kapocs, mely az ősi Kollégiumot Debrecen város közönségével egybefűzi.

A debreceni Déri-Múzeum nagyszerű gondolatának megvalósítása érdekében a Kollégium soha eléggé nem méltányolható áldozatot hozott, mikor a Fűvészkert átengedésével ennek megfelelő telket biztosított.

Viszont a város közönsége is meghozta a maga áldozatát, mikor gondoskodott arról, hogy a kollégiumi Fűvészkert új helyen, új körülmények között, de a régi sikerekkel végezhesse a maga paedagógiai feladatát.

A munka még befejezve nincs. Azonban biztosíthatom a főtiszt. Elnökséget, hogy a város vezetősége teljes erejével rajta lesz, hogy még fennálló kötelezettségeinek mielőbb, lelkiismeretesen s a Kollégium érdekei iránti megértéssel és szeretettel eleget tegyen.

A mai, visszavonással, gyűlölködéssel, irigységgel teli világban jóleső látvány az, hogy ime, egy nagy kulturális gondolatban egyesülve, mily szép egyetértésben tud a magyar jövő megalapozásán munkálni egy tanügyi intézmény és egy po-

litikai testület: az ősi Kollégium és a város törvényhatósági bizottsága. Hála és köszönet érte a főtiszt. és mélt. Elnökség bölcs megértésének, mely ennek a szép egyetértésnek főrugója volt.

Adja a Mindenható, hogy a Kollégium jövődi tanuló nemzedékei évszázadokon át sok-sok okulást merítsenek majdan a Déri-Múzeum gyönyörű gyűjteményeiből s a Kollégium bőséges erkölcsi kamatozását láthassa annak az áldozatnak, melyet e tanév folyamán hozott.

Ezzel a forró óhajjal kívánok kellemes nyári üdülést és hasznos erögyűjtést mindazoknak, akik a Kollégium ősi falai között úgyis mint nevelők, úgyis mint neveltek egy hosszú tanévet fáradságos, nehéz munkában töltöttek.

Igazgatói beszámoló

a leánygimnázium évváró ünnepélyén.

A multiban Fáy Andrásnak, a reformkor lelkes magyarjának „A nőnevelésről és honi nevelőintézeteinkről“ szóló broszuráját olvastam. Megilletett az elsárgult régi levelekből és a fakult betűkből kiáradó friss hangulat s az a meggyőző erő, mellyel hazai nőnevelésünk szükségességét ecseteli és helyes irányt jelöl a nőképzésnek. Álláspontja körülbelül az, amit nagy kortársa, Széchenyi így fejez ki a nőkről szólva a „Hitel“ előszavában: „ők a nemzetiség és a polgári erény védangyalai, mely nélkülök soha ki nem fejlődik, vagy nemsokára elhervad, mert ők vonnak minden körül báj és életet, ők emelik egekbe a port és halhatatlanságra a halandót“.

Fáy is így gondolkozik, mikor 1841-ben ezt írja: „Nagynak óhajtom hazámat, de boldognak előbb, most és jövőben; épületünknek ez az alapja. És mivel vélhetném e nagy célt biztosabban elérhetőnek, mint nevelés s legelőbb is nők és anyák nevelése által, kik nemzedékeket szülnek, ápolnak s első hatásaikkal ezekre idvet, vagy átkot árasztanak. Úgy van; csak lelkes magyar nők nevelendének lelkes magyar fiakat és leányokat, boldogokat, boldogítókat — s ha pálya int — nagyokat is.“

Fáy tehát nem bámulandó, híres, nevezetes, hanem boldog és boldogító nőket kíván neveltetni; földi lényeket, erényszerető, tisztelő magyar leányokat; anyákat, tiszteletre és szeretetreméltó asszonyokat — s van-e ember e hazában, ki ne óhajtaná ezt? — Művével a nőnem emelését célozza és azon érdemet és becsültetést sürgeti számára, mely őt, fenséges rendeltetésénél fogva, megilleti. Nem gyermeket, gyakran nevetséges kiváltságokat óhajta a nőnek megadatni, hanem kívánja, hogy lelkében megfelelő komoly nevelés által kifejtessék a jó és nemes, amely tiszteltté teszi. Ő is azt mondja, hogy a nők nevelésétől függ a nemzet sorsa, „ez az emberiség tulajdonképpeni életfája, ki ne kívánna róla oltani kertje számára“. Fáy tehát a családba helyezi a nőt és szerinte a nevelés végcélja a jó, művelt anyák és háziasszonyok kép-

zése, kik környezetükre boldogságot árasztanak és közmegebecsülés és tisztelet tárgyai.

Hiszen a magyar nő helyzete e tekintetben mindig nemcsak kielégítő, hanem kiváltságos is volt. Köztisztelet környezte s a XIX-ik század első felében egy egész nemzet esengett érdeklődéséért, részvétéért és 50 esztendeig azt zokogja a magyar lant, hogy a magyar nő elfordult legszentebb anyjától, a hazától. Vörösmarty kétségbeesetten panaszol a haza nevében a márványkeblű nőkre, megértést kér tőlük, hazaszeretetet, hisz kezükben van a nemzet sorsa; ha felemelik bájaik zászlóját, utánuk kelnek a hon jobbjai — s gyönyör lesz túrni hosszú éven át, ha díjt szelid kezük fog nyújtani. Övek a jövő. Ha gyermekeikből költőt, művészt, hőst és nagy férfiút nevelnek, a nemzet áldását várhatják. Ime, milyen magasztos célt tűz Vörösmarty a magyar nő elé. — Garay is azt mondja: „Magyar hölgynek születél, áldd érte sorsodat!“

És nemcsak a magasabb társadalmi osztályok nőit övezi e tisztelet; a nép is megbecsüli a jó feleséget, asszonyt és anyát. Gondoljunk Arany János anyjára! Mily kegyeletes érzéssel emlékezik róla a nagy költő s lelkén milyen sokáig ott borong a bánat, amiért szomorúságot szerzett anyjának, mikor művészi dicsőségről álmodozva, otthagya a komoly élet pályát — s színész lett.

Hát az a drága „kis lak“ a „nagy Duna mentében“ nem arról lett-e híres, hogy abban lakott a legtiszteltebb, legszeretettebb anya!

Óh, ma sincs ennél drágább és szebb hivatás. Boldog és áldott, aki megérti és híven betölti! Ebben van a nőnek híre és dicsősége.

Ime, államférfiak, írók, költők eléggé bebizonyítják, hogy nemünk tisztelt helyet foglal el és nem panaszkodhatik a nagy inferioritásról, melyet újabban annyit hangoztatnak. Újabban, mert hiszen Fáy említett művének megjelenése óta 80 esztendő telt el. Pedig 80 esztendő nagy idő. Egész világok omlottak össze azóta, új áramlatok adtak a gondolkodásnak új irányt, új eszmék keletkeztek; minden téren más jelszavak, — de tán seholy sem annyi, mint a nőkérdésben.

A rotációs-gépek csak úgy ontották a könyvpiacra, különösen a közelmúltban, a nőemancipáció lánglelkű „apostolainak“ követelő és követelőbb szózatát, kik „érvényesülést, jogegyenlőséget kívánnak a férfakkal minden téren“. — Hangoztatják, hogy a nő is élje egyéni életét, intézze szabadon sorsát és álljon nyitva előtte minden pálya. Geniális írók és írónők a nő gazdasági helyzetével foglalkozva kimutatják a meglevő állapotok tarthatatlanságát s a végtelen hátrányokat, melyeket a nőnek lépten-nyomon el kell szenvednie. Azt hiszem, hogy azt mindenki tudja, hogy a mi körünkben és a mi leányközépiskoláinkban ez a hang túl magas rezgésű. Mert mi még sokan vagyunk ott olyanok, akik nem akarunk forradalmat. A szellem, melyben neveltünk és nevelkedtünk, még a múlt század utolsó negyedének szelleme volt. Eszményeink, jelszavaink mások voltak. Egy Széchenyi,

Fáy, Vörösmarty, Jókai, Arany szabták meg gondolkozásunk irányát. És az a hely, amelyre ők állították a magyar nőt, magas hely volt, szép hely volt, tisztelt hely volt és mi nem vágyakoztunk más piedestálra.

Életünk útján az édes anya vezetett; a bölcs, a szent, a jó, ki példájával és okos tanácsaival irányított... Óh, kedves növendékek! Ő legyen a ti életetekben is a legállandóbb eszmény; ő reá nézettek, legtermészetesebb tanácsadótokra s az ő helyeslése nélkül ne induljatok neki a zavaros életnek.

Óh, mert olyan sokan elindulnak anyai tanács nélkül, tapasztalatok nélkül s csak akkor látják be gyászos tévedésüket, mikor már késő. Mert elindulnak. Mennek százával, ezrével, mert a mai életviszonyok így kívánják. A Fáy-féle levendulás korszak lejárt. Lejárta a háború, a megélhetés nehézségei, ezek mind sürgősen és kényszerítőleg követelik, hogy a nő is munkába álljon és pótolja a férfit. Ez igaz, ez így van, erre szükség van. A Fáy asszonya ma 100 közül 90 esetben kiválik a családból és elindul — sokszor nem is hajlamai, vagy tehetsége mérlegelésével — a boldogságkeresés útjára. Sokan vannak, kik szerencséjüket megalapítják s nyugodt, tisztelt életet biztosítanak maguknak, óh, de jaj! nagyobb azoknak a száma, kik már félúton összetörnek! Ezért volna helyes, ha azok, akiknek módjukban áll, kiválogatást eszközölnének és csak azokat engednék és tanácsolnák az önálló pályákra, kiknek kellő szellemi érettsége mintegy biztosítékul szolgál arra, hogy ingadozás nélkül fognak haladni az erkölcs és kötelesség ösvényén. Hadd ne nőne azoknak a száma, kik nem a jobbik részt választották.

Megfontolandó volna főként az anyák részéről, hogy milyen sorsot szánnak leányainknak. Ők ismerik legjobban gyermekeik tehetségét, hajlamait, ők álljanak tanácsaikkal leányaik mellett. (Persze, ehhez is nagy tárgyilagosság és intelligencia szükséges, szóval olyasvalami, ami kizárja az oly gyakran tapasztalható elfogultságot, elvakultságot.) Az anyák és leányok hallgassák meg az iskola tanácsát is, amely szintén legyen őszinte és tárgyilagos. És az iskola ne dédelgesse a magasabb szellemi pályákra készülők közt azokat, akiről tudja, hogy csak a nőproletáriátust fogják nevelni.

Koncz Aurélné.

(Folytatjuk.)

Különfélék

Előléptetés. A középiskolai igazgatóknak az V. fizetési osztályba előléptetésekor a debreceni fiú- és leánygimnázium igazgatói S. Szabó József és Koncz Aurélné szintén kinevezettek az V. fizetési osztályba. A két új méltóságot nemcsak tanintézetek üdvözölték igaz szeretettel, hanem nagyszámú őszinte tisztelőik serege is, akik közé tartozunk mimagunk is.

A debreceni tudományegyetem 1924—25. évi rektor professzorául dr. Pap Károly bölcészeti tanárt választották meg, aki egyetemi tanárrá létele előtt bölcészeti akadémiánknak volt kiváló és egyik első tanára. Az egyes karok dékánjai: a hittudományi dr. Pokoly József, a jogi dr. barabási Kun József, az orvosi dr. Elischer Gyula, a bölcészeti dr. Szabó Dezső; prorektor dr. Orsós Ferenc, prodékánok: dr. Varga Zsigmond, dr. Haendel Vilmos, dr. Belák Sándor és dr. Láng Nándor.

A Magyar Református Énekvezérek Egyesülete f. hó 11-én tartotta a debreceni egyházi tanácssteremben évi rendes közgyűlését Nagy András debreceni énekvezér elnöklésével. A gyűlés a folyó ügyek letárgyalása után dr. Baltazár Dezső püspököt az új énekeskönyv létrehozatala körül kifejtett munkásságáért örökös tiszteletbeli tagjává választotta.

A debreceni református egyház tíz érdemes tanítója vonul nyugalomba: Dávid Mihály 54 évi, Kiss Lajos 51 évi, Széchényi István 48 évi, Kálmán Lajosné és Káposztás Imre 44 évi, Szentjóbgy Kálmán 43 évi, Szemere Lajosné, Kalmár Ignác, Nagy Imre és Simon István 41 évi szolgálat után. A nyugalomba vonulók tiszteletére az egyház iskolaszéke június 29-én délelőtt a Kollégium nagytermében díszgyűlést tart.

A Protestáns Szemle f. évi május—júniusi füzeté Kant ünnepi szám, amelyben Ravasz László, Tankó Béla, Bartók György, Schneller István és Pukánszky Béla értékes tanulmányokban méltatják a nagy filozófust. A Protestáns Szemle szellemi gazdagsága mellett anyagiakkal küzd; támogatása mimagunk erősítése. — A kiadóhivatali pénzeket Bendl Henrik pénztárnokhoz (Budapest, IV., Deák-tér 4.) kell küldeni.

A debreceni tanítónőképző-intézet évzáró ünnepélye 1924 június 22-én délután 5 órakor volt az intézet dísztermében a következő műsorról: 1. Bellmann: „Hajós dal“, énekli a tanítónőképző-intézet énekkara. 2. Feleki S.: „Egy felvidéki iskolában“, szavalja Kiss Sára I. é. növendék. 3. „Rákóczi kesergője“, énekli a gyakorló iskola énekkara. 4. Szilágyi B.: „A magyar gyermekekhez“, szavalja Dienes Éva gyak. isk. IV. o. 5. Gabriel M.: „La cinquantine“, hegedűn játsza Valády Erzsébet IV. o. tan. 6. Arany J.: „Álom-való“, szavalja Gergely Ilona IV. o. t. 7. Offenbac: „Barcarolla“ Hoffmann meséi c. operából. Énekli: Papp Ilona IV. és Horváth Magda II. o. növendékek. Zene-kíséret: zongorán: Zih Gabriella tanítónő, I. hegedűn: F. Kiss István tanár, II. hegedűn: Valády Erzsébet IV. o. t., harmoniumon: Elefánti Ilona IV. o. t. 8. Igazgatói jelentés. Tartja: dr. Papp Ferenc igazgató. 9. „Sicilia ének.“. Énekli: a tanítónőképzőintézet énekkara.

Harminc éves gimnáziumi találkozó. Akik 1894-ben tettek érettségit Debrecenben f. hó 14-én délután 5 órakor találkoztak az oratoriumban, ahol Bokross Elek rohodi lelkipásztor mondott meghatározó imádságot. A találkozó életben levő tanárai: dr. Dóczi Imre, Mácsai Sándor és S. Szabó József

örömmel és jó egészségben vettek részt az összejövetelen. Másnap felkeresték a főgimnáziumot, ahol dr. Balogh Béla mondott szép beszédet, átadva az iskola részére gyűjtött 2.600.000 K alapítványt. A nemes ideálok kultuszának ápolására dr. Farkas Gyula ügyvéd külön tett egy 1.000.000 koronás alapítványt.

Tizenöt éves kápláni találkozó. Értesítem az 1909-ben kápláni vizsgálatot tett szolgatársaimat, hogy tizenöt éves találkozókat Deo volente folyó évi augusztus hó 13. napján tartjuk meg. A hálaadó istentisztelet délután 4 órakor lesz az oratoriumban. A találkozón való részvétel bejelentését bizodalommal kérem. *Erdős Károly.*

25 éves lelkipásztori jubileumát ülte Györffy József hódmezővásárhelyi lelkész a napokban. — A gyülekezet és a város társadalma nagy szeretettel üdvözölte; ezek jókívánságaihoz mi is őszintén csatlakozunk.

Elemi iskolások harminc éves találkozója. Azok, akik ezelőtt harminc évvel voltak a debreceni gyakorlóiskola tanulói, f. hó 14-én délután négy órakor összegyűltek az oratoriumban, ahol Konrád Zoltán debreceni hitoktató-lelkész imádkozott buzgósággal és prédikált megkapó módon. Este a Nagyerdőn kedves baráti összejövetel volt, amikor is az elhunyt tanítómesterről, Kállay Istvánról — aki tanítója volt Horthy Miklós kormányzónak is — dr. Erdős Károly emlékezett meg őszinte kegyelettel, míg az életben levő „kis tanító bácsik“-at, a volt tanítóképezdészeket dr. Balla Bertalan üdvözölte.

Gyakorló iskolai vizsgálat volt f. hó 22-én délelőtt az oratoriumban, amikor is Kiss György gyakorló iskolai tanár növendékei számoltak be évi munkásságukról. A vizsgálat folyamán nem a tudott dolgok mennyisége, és a gyermekeknél szokatlan értelmes előadása, hanem általában a tanítás szelleme ragadta meg a hallgatóságot. A vizsgálat végén dr. Veress István tanítóképzőintézeti és Karai Sándor kollégiumi igazgatók mondottak szép zárószavakat, melyekre Kiss György minden jelenlevő nagy öröme, engedve az iskola érdekét célzó marasztásnak, kijelentette, hogy még egy évig megmarad a gyakorló iskolában. A Kiss György részére gyűjtött alapítvány összege már meghaladja a két milliót. Ezzel kapcsolatban kérjük mindazokat, akiknél gyűjtőív van, hogy e célra szánt adományaikkal együtt mielőbb küldjék be a tanítóképzőintézet igazgatóságához.

Felvételi hirdetmény a Kálvineumba.¹ Az 1924—25. tanévre felvétetik 1. 40 *ingyenes* lelkészárva fiú, kik f. évi július 15-ig kérvényezzenek a Kálvineum igazgatótanácsához. Csatolandó keresztlevél, a család anyagi helyzetéről községi bizonyít-

¹ Tisztelettel s bizalommal kérem az egyházi lapok t. szerkesztőit e hirdetés átvételére s mielőbb közlésére. K. F.

vány, melyet az illetékes lelkész egészítsen ki a családi viszonyok ismertetésével; az utolsó iskolai évről szóló bizonyítvány s az apa halotti anyakönyvi kivonata, 2. 80 *fizetési* tanuló, kik utolsó iskolai évi bizonyítványukat küldjék be kérvényük mellékleteként az intézet Igazgatóságához f. évi aug. 1-ig. A teljes díj körülbelül 15 q búza leend, amelyből 2—4—6 q-t szegény lelkészek, behivataltok s köztisztviselők gyermekeinek, igazolt szegénység esetén, az Igazgatótanács elenged. — Ingyenes helyre rossz osztályzatú, vagy magaviseletű gyermek nem vétetik fel; a fizetési helyre felvétel attól függ, hogy a Bocskai-főgimnázium az illetőt nyilvános tanulóul fölvette-e. Közelebbi felvilágosítást, válaszbélyeg csatolása mellett, a Kálvineum igazgatója (Hajduböszörmény), vagy alulírott (Debrecen, Kálvintér 5.) adnak. Debrecen, 1924 július hó 21-én. *Kiss Ferenc* elnök.

Tájékoztató a debreceni református leánynevelőintézet internátusáról. Internátusunk a leányközépsiskolával, tanítóképző-intézettel és polgári leányiskolával kapcsolatos. Igazgatója Koncz Aurélné, a leányközépsiskolai tagozat igazgatója, ki minden tudakozásra készséggel válaszol, ha a kérdezősködéshöz válaszbélyeg van mellékelve. Az internátusba oly növendékeket veszünk fel, akik házi iskoláinkba járnak. Elemi iskolai növendék nem vehető fel. A felvételt kérő folyamodványhoz orvosi bizonyítvány is melléklendő a növendék kifogástalan egészségi állapotáról. Felvételre az egyes tagozatok igazgatóságánál kell jelentkezni, kik a kívánalmat az internátus igazgatóságával közlik. Az igazgatótanács az 1924—25. évre a teljes elhatározás és nevelő gondozásért járó ellenszolgáltatást készpénzben és terményekben állapította meg. 1. Készpénzben fizetendő 40 aranykorona; ennek fele, vagyis 20 aranykorona a jelentkezés alkalmával; ezen összeg azon esetben is visszatartatik, ha a növendék a jelentkezés után visszalép. 20 aranykorona február 1-én fizetendő. — 2. Terményekben beszolgáltatandó: a) I-ső csoport 12 métermázsa tiszta, kétszer átrostált búza. b) II-ik csoport 10 métermázsa tiszta, kétszer átrostált búza. c) III-ik csoport 8 métermázsa tiszta, kétszer átrostált búza. — Akik a II-ik, vagy III-ik csoport kedvezményét óhajtják elnyerni, tartoznak erre vonatkozó kérvényüket vagyoni állapotukat igazoló hatósági igazolvánnyal felszerelni. A felvételt és kedvezményt kérő folyamodványok augusztus 1-ig beadandók. Ezek felett az igazgatótanács határoz. Minden növendék által beszolgáltatandó: 10 kgr. friss disznósír, 6 kgr. füstölt vagy paprikás szalonna, 200 drb friss tyúktojás, 5—5 kgr. bab, borsó, lencse (egyfajta hüvelyes a másikkal nem pótolható), 1 kgr. mák, 2 kgr. szilvalekvár, 5 kilogramm dió és azok részéről, akik az internátusban mosatnak, 5 kilogramm jó háziszappan és évi 5 aranykorona mosatási díj. — A mosás azonban otthon is eszközölhető. A termények készpénzzel nem válthatók meg. Esetleg beszerezhetők a debreceni piacon. Búza napi áron a Trnka-malomban kapható, úgyszintén odaszállítandó a vidékről behozott búza, ahol az átvételt elismerik és a zsákokat visszaadják. Az elismervény az internátusi igazgatónál bemutatandó. A felvétel a 20 aranykorona lerovásán kívül 6 métermázsa búza, 5 kgr. zsír, 3 kgr. szalonna, 50 drb tojás, 5—5 kgr. bab, borsó, lencse, 1 kgr. mák és 3 kgr. szappan előleges beszolgáltatás-

A Nagytiszteletű Lelkész, Tanító urak!

Tisztelettel értesítem a nt. Lelkész és Tanító urakat, hogy férfi gyapju szövetek nagyválasztékban, úgyszintén papi palást kelmék is, de tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokat, a tisztelt vevőim ruha szükségletének, beszerzésének megkönnyebbítését olyan módon oldottam meg, hogy havi részletfizetés mellett készítem a fent és lent említett ruha szükségletet. **Tegdes János Péterfia 42. Debrecen.**

Külön felhívom a hölgyek figyelmét, úgy kosztümöt, köpenyt és estélyi utca-ruhákat legizlésebben készítek.

Nagybecsű pártfogásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel **Tegdes** férfi- és nőszabó.

hoz van kötve. Ennek lerovása előtt igazgatótanácsi határozat értelmében senki fel nem vehető. A még esedékes 6—4, illetve 2 mázsa búza (a csoportok szerint) január végéig szállítandó; a dió és lekvár október hó folyamán; 5 kgr. zsir, 3 kgr. szalonna és 3 kgr. szappan januárban; 50 tojás decemberben, 50 februárban és 50 áprilisban. Az idejére be nem szállított termények az illetők számlájára a debreceni piacon bevásároltatnak. Az évi intrínátusi díj és természetbeni járulék semmi jogcímen nem kérhető vissza és azon esetben is befizetendő, ha a növendék évközben az internátus használatát abbahagyná. — Rendkívüli — méltánylást érdemlő esetben az igazgatótanács intézkedik. Az igazgatótanács a teljes ellátás- és nevelő-gondozásért járó díjak megállapításánál különös tekintettel volt a növendékek erőteljes táplálkozására, mely a fejlődési korban elsőrendű fontosságú. Ezért kívánja a természetbeliek feltétlen beszolgáltatását. A költségvetés a júniusi árak figyelembevételével készült. Eppen ezért fenntartja magának a jogot a presbiterium arra, hogy a díjakat, ha a szükség úgy kívánja, évközben is emelhesse. Külön számlára tartoznak az iskolai tandíj, a később megállapítandó orvosdíj, zongoratanulás és zongorahasználat díja és más privát tanulmányok díja, ragályos betegségek esetén betegápolás (a ragályos betegek a „Tisza István tud. egyetem” gyermekklinikáján helyeztetnek el, hol gondos és lelkiismeretes ápolásban részesülnek), orvosszerek, fogműtétek és olyan kiadások, melyekre a szülők bizonyos összeget adnak az igazgatótanácsnak. — Felszerelés: Minden növendék hoz: 1 fehér és 1 kávé abroszt 4—4 asztalkendővel, 2 pohár-, 2 tányér-, 2 portörölt erős házi vázsonból, 1 mély, 1 lapos, 1 kis tányért, 2 poharat, vagy bögrét (egyik a fogmosáshoz), kést, villát, kis- és levesevőkanalat. Mindenki hoz matracot (180 cm. hosszú, 80 cm. széles), vánkost, paplant, pokrócot, ággyerítőt és 3 rend huzatot, hogy a mosás miatt fennakadás ne legyen és az ágyak mindig tiszták és rendesek legyenek. Ez áll a ruha- és fehérneműre is. Hozni kell legalább 6 inget, 6 bugyogót, 6 hálókabátot, alsszoknyát téli, nyárit, 6 pár harisnyát, 6 törülközőt, 3 mosdótörölt, kellő számú színes kötényt, mely a ruhát is védi (díszes fehér nem kívánatos), 2 pár téli, 2 pár nyári cipőt, reggeli papucsot, nagykendőt, fejkendőt, keztyűt, sűrű- és bontó-fésűt, szappant, fogport, haj-, fog-, körömkefét, varróeszközt, cipőtisztító eszközt záros dobozban; 1 jó lakatot kulccsal. Ekszert nem szabad hozni. A hajviseletet itt írjuk elő. (Sötét hajszalag.) Hozni kell kellő számú felsőruhát, nyárit és téli. Egy sötétkék ünneplő szövetruhát kérünk. A megszabott tornaruha (berakott sötétkék szoknya, fehér matrözbluz, sötétkék gallérral), mindenkire kötelező. Ez egyúttal az egyenruha is. Téli, tavaszi kabát, kalap, lehetőleg sötétkék színben. A felvételnél minden növendék külön számot kap, melyet minden ruhadarabba, (ágy-neműbe is) bevarrni köteles. Az útikosár a növendék nevével és számával ellátandó. — Az iskola komoly tanulmányi célja érdekében és a fertőző betegségek behurcolása elleni védekezés szempontjából, csak a karácsonyi és húsvéti szünidőre bocsátjuk haza a növendékeket. 2—3 napos szünidők itt töltendők. Minden bejövétel alkalmával orvosi bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a növendék családjában az utolsó hónapban ragályos betegség nem volt. Tájékoztatásul közöljük, hogy a leányközépiskola I-ső osztályába lépő tanulók felvételi vizsgát tesznek a magyar nyelv és számtan elemi iskolai anyagából. Az 1924—25-iki tanévet szeptember 8-án nyitjuk meg. — Az új növendékek szeptember 6-án; a régiek szeptember 7-én érkezzenek az internátusba. — Kérjük mielőbbi szíves értesítését arra nézve, hogy kíván-e leánya részére egy internátusi helyet fenntartani. Debrecenben, 1924 június 14-én. Kiváló tisztelettel Koncz Aurélné, igazgató. Szele György, az ig. tanács elnöke.

Pályázati hirdetés

a törökszentmiklósi református orgonista-kántori állásra

július 26. délután 6 óráig határidővel. Próbaéneklés július 27-én délelőtt. Tanítói, kántori oklevél, születési, orvosi, szolgálati, a kommunizmus alatt viselkedéséről az illetékes községi elöljáróságtól és külön a lelkészről kiadott bizonyítványokkal felszerelt kérvények presbiteriumhoz, illetve alulírt lelkészelnökhöz küldendők. A próbaéneklésben részt vett pályázók nyers útiköltségét presbiterium megtéríti. — Kötelességek: mindennemű kántori szolgálat ellátása; az V—VI. fiú- és leányosztály lehetőleg összhangzatos énektanítása; egyházi énekkar szervezése és tanítása külön díjazás nélkül; belmissziói munkákban lelkészeknek segédkezés; betegség, vagy más ok miatt akadályozott tanítók esetleges helyettesítése. — Javadalom, évnegyedenként előre fizetve: évi 250 korona; 20 köböl búza, 20 köböl árpa, 16 q tűzifa; 1 véka kása; 2 kat. hold s 1273 □-öl szántóföld, 90 □-öl vetemény föld, stóla évi átlaga 35—40 q búza, a mindenkori piaci árban esetenként fizetve az egyházkerület által megállapított díjtételek szerint; kétszobás lakás előszobával, konyhával, melléképületekkel, házi kerttel. Megváltandó hivatalelődtől a vilnyivilágítási vezeték. Az állás szeptember elsején elfoglalandó.

Törökszentmiklós, 1924 június 25.

Olajos Pál, lelkészelnök.

Pályázat

a hajdunánási református egyházban újonnan szervezett *kettő* tanyai állásra. Fizetés: törvényszerű. Lakás: természetben, konyhakerttel. (Tanítópár megválasztása esetén az összes helyiségek mindkét kertilletménnyel átadatnak.) Kötelesség: osztályvezetés iskolaszéki határozatra; ismétlőiskolavezetés díjazással; Olvasókör szervezés; tanyai istentiszteletek előkönyörgéssel vezetése, vagy kántori teendőinek végzése. „B” lisztások rendeltszerű előnyben. Kommunizmus alatti magatartás igazolandó. Határidő: aug. 24. Elfoglalandó legkésőbb október 1.

Kolozsvári Mihály,
hajdunánási református
iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A zsadány községhez tartozó *bölcsi-pusztai* újonnan szervezett, magánjellegű, osztatlan népiskola tanítói állására pályázatot hirdetek.

Javadalom a gazdaságtól:

Lakás természetben, mely áll: két szoba, konyha, kamarából, szükséges melléképületekkel s megfelelő kerttel.

Készpénz: havonként másfél mázsa tiszavidéki búza 76-os tőzsdei középára.

Terményjárandóság: tizennégy hektoliter búza, négy hl. rozs, négy hl. árpa, negyedévi előleges részletekben.

Egy kat. hold tengeri föld bevetve, vagy helyette 10 (tíz) mázsa szemestengeri természetben.

Négyszáz négyszögöl veteményföld megszántva. Három darab sertésre legelő.

Negyven mázsa tűzifa természetben, felvágva. Harminc kilogramm szalonna, harminc kg. só. Naponta két liter tej.

Köteleesség:

I—VI. vegyes osztályok tanterv szerinti tanítása. nyolc hónapos (okt. 1.—május 31.) iskolai években.

Református hittan és egyházi ének tanítása, egyházkerületi tanterv szerint.

Vasárnaponként és ünnepnapokon istentisztelet-tartás az iskolateremben.

Tanyakörzetén a temetéseknél a kántor esetleges helyettesítése.

Pályázhatnak okleveles református férfi kántor-tanítók.

Pályázati kérvény, családi állapot feltüntetésével. Lichtmann Jenő iskolafenntartóhoz intézendő s „Református Lelkészi Hivatal Zsadány, Bihar megye” címre küldendő. Mellékletei: 1. Keresztlevél; 2. Oklevél; 3. Működési bizonyítvány; 4. Saját polgári hatósága és 5. Saját lelkésze által kiállított erkölcsi bizonyítványok; esetleges ajánlólevelek.

Pályázati határidő: július 20 (húsz).

Állás október elsején elfoglalandó. Javadalom e naptól számíttatik, de korábbi beköltözés lehetséges. Nyári szünetekben gazdasági segédkezés kilátásban.

Az állás augusztusban kerül betöltésre. Személyes megjelenésre a megfelelő pályázók külön meghívást kapnak.

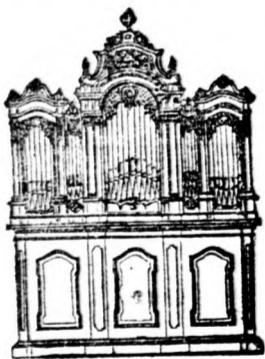
Zsadány, 1924 június 12.

Bay József,
lelkész.

2-2.

FITTLER SÁNDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata
PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern gépezetes és légnymású, tartós, nemeshangú

Új orgonákat

művészi kivitelben.

Hadícélokra elrekvirált és egyéb

orgonasípok

speciális készítése és szállítás.

Vállalja régi orgonák légnymású rendszerre való átalakítását, kibővítését, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűtató berendezések készítése.

Szívó és nyomó rendszerű harmoniumok készítése, javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervszellettel és költségvetéssel készséggel szolgálok — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
zenemű-, papír- és írószerkereskedése
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ.

1924. évi június hóban a zsolttárak a következők:

4° quartalak, nagybetűs zsolttár

papírkötésben . . . . . K 66000
félvászon kötésben . . . . . K 69400
egészvászon kötésben . . . . . K 85000

8° oktáv alakú zsolttár

papírkötésben . . . . . K 34600
félvászon kötésben . . . . . K 37800
egészvászon kötésben . . . . . K 44000

16° iskolai kiadású zsolttár

papírkötésben . . . . . K 25200.—
félvászon kötésben . . . . . K 27500.—
egészvászon kötésben . . . . . K 35400.—

32° legkisebb zsolttár

papírkötésben . . . . . K 18900
félvászon kötésben . . . . . K 22000
egészvászon kötésben . . . . . K 24500

Megjegyezni kívánjuk, hogy ezen árak csak most vannak érvényben és az esetben, ha az Országos Pénzügyi Tanács a földadó lerovására újabb és magasabb búza árat állapít meg, úgy az itt közölt árak is emelkedni fognak.

Konfirmációra most jelent meg!

7-ik kiadás.

SOLTÉSZ JÁNOS:

KONFIRMÁCIÓI KÁTÉ

Átnézte és átdolgozta Soltész Elemér tábori püspök.

Alapára — 50. Mai szorzószám 6200.—
Bolti ára tehát . . . . . K 3200.—

Ez a legegyszerűbb, legjobban érthető és legkönnyebb, de mégis legjobb, konfirmációra előkészítő káté.

Legszébb és legjobb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom.

Léleknevelő könyvecske a konfirmándusok részére. Alapára papírkötésben — 60, egészvászonkötésben — 80.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAP.

Diszes kiállításban, kék nyomással és bibliai jelmondásokkal. Ára K 1500.—

KONFIRMÁCIÓI ANYAKÖNYV.

1 ívre 64 gyermek neve fér!
Ára ívenként . . . . . K 1500.—

Nagy István: Konfirmációi Káté.

Alapára — 20. Mai ára K 1240.—

Igénybejelentési lap

felemelt rendkívüli segélyre
Új minta! Ára K 600.—